

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 95, 503, 673, 693

Čtení: Ž 27

Text: L 2, 41 – 52 *Každý rok chodili jeho rodiče o velikonočních svátcích do Jeruzaléma. Také když mu bylo dvanáct let, šli tam, jak bylo o svátcích obyčejem. A když v těch dnech všechno vykonali a vrátili se domů, zůstal chlapec Ježíš v Jeruzalémě, aniž to jeho rodiče věděli. Protože se domnívali, že je někde s ostatními poutníky, ušli den cesty a pak jej hledali mezi svými příbuznými a známými. Když ho nenalezli, vrátili se a hledali ho v Jeruzalémě. Po třech dnech jej našli v chrámě, jak sedí mezi učiteli, naslouchá a dává jim otázky. Všichni, kteří ho slyšeli, divili se rozumnosti jeho odpovědí. Když ho rodiče spatřili, užasli a jeho matka mu řekla: "Synu, co jsi nám to udělal? Hle, tvůj otec a já jsme tě s úzkostí hledali." On jim řekl: "Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?" Ale oni jeho slovu nerozuměli. Pak se s nimi vrátil do Nazareta a poslouchal je. Jeho matka uchovávala to vše ve svém srdci. A Ježíš prospíval na duchu i na těle a byl milý Bobu i lidem.*

Milí přátelé, myslím, že každá matka pokládá to své vlastní dítě za zcela mimořádné a jedinečné a může vyprávět podobné historky. Marie uchovávala ve svém srdci vzpomínku na příhodu, kterou zažili, když bylo Ježíšovi dvanáct let. Stejnou zmínku o Marii najdeme i v příběhu o mudrcích z východu. Tam čteme, že Maria to všechno zachovávala v mysli a rozvažovala o tom. Když se jednalo o mudrce, Maria to uchovávala v mysli. Ale když se jednalo o Ježíše, tak to uchovávala ve svém srdci. Tím autor vyjadřuje odlišný vztah. Maria o mudrcích přemýšlí, ale Ježíše miluje. Jak to máme my? Nosíme si Ježíše skutečně ve svém srdci nebo o něm jenom přemýšlíme? To je jen taková otázka na okraj dnešního příběhu.

Mohli bychom samozřejmě ten příběh pojmut pouze jako senzační zprávu o zázračném dítěti. Nebo také v souvislosti s nedávným svátkem Zjevení Páně jako sdělení, že Ježíšova sláva jakožto Božího Syna se začíná zjevovat už od jeho dětství. Nemělo by nám ovšem uniknout, že se tu střetávají také dva typy zbožnosti. Na jedné straně je tu rituální zbožnost ve formě pravidelného dodržování tradic, zbožnost jdoucí s davem a jen málokdy se rozhlížející kolem, kterou na druhé straně naruší zbožnost nekonformní, nečekaně přemýšlivá, kladoucí otázky a zdržující se tam, kde my si myslíme, že už jsme všechno vykonali. Aniž bych chtěl hodnotit víru Josefa a Marie, popis, který nám evangelista Lukáš nabízí, představuje zbožnost jako náboženský ritus, jaký církev provozuje po staletí. Na svátky se chodilo do chrámu, doslova „jak je obyčejem“. Nechci to stavět do protikladu. Zvyk sám o sobě jistě není špatný. Zvyknout si chodit do kostela je rozhodně užitečné a potřebné, tak jako jsme zvyklí si čistit zuby nebo umývat nádobí. Jde jen o to, udržet správné priority. Nejíme proto, abychom mohli umýt nádobí nebo si vyčistit zuby. Tyto činnosti jsou až důsledkem toho, že jíme. Stejně tak všechny tradiční projevy zbožnosti jsou důsledkem lidské potřeby žít z Božího slova a sdílet svoji víru s druhými. Ježíš ale svým jednáním vybočuje ze zaběhlého scénáře. Zatímco jiné děti jdou s rodiči do kostela z povinnosti, nějak to tam přeťpí a pak, už aby byl konec a šlo se domů, dvanáctiletého Ježíše zajímá, o co tu vlastně jde, klade si nad tím otázky, přemýšlí a hledá rozumné odpovědi.

A jednu otázku ten příběh klade i nám: Nejdeme i my jako Marie a Josef pouze s davem? I nám se totiž může stát, že bereme Ježíšovu přítomnost tak nějak automaticky, že Ježíš nám ani moc nechybí a už ani nepřemýšlíme, kde je ve skutečnosti. Josef s Marií jdou bezstarostně celý den bez Ježíše, aniž by jim chyběl. Spoléhají na ten putující Boží lid, na církev, že jejich Ježíš se s tím přirozeně sveze. Až večer, když kolem nastává tma, začínají se po něm shánět. To tak obvykle bývá. Když je nám dobře, když se nám jde životem pohodlně, když svítí slunce a my se domníváme, že je všechno, jak má být, tak nám nic nechybí. Ale pak nastane soumrak, najednou se v životě jakoby setmí, najednou se cítíme sami a opuštěni. A pak se možná začneme ptát po Ježíši. Možná by ani dnes křesťanům neškodilo znovu se porozhlédnout, zda jde Ježíš opravdu s námi, nebo kde teda je, případně zda se nemáme vrátit tam, kde jsme ho nevědomky opustili. Ztrátu Ježíše způsobila i jakási setrvačnost, k níž Josefa s Marií ukoľebaly falešné domněnky, že když jdou s nimi i ostatní, tak jde s nimi i Ježíš. Všechno je přece, jak má být. A už se neptají po Ježíši, kde je a co dělá. Oni se řídí *obyčejem*, mají za to, že všechno, co se mělo udělat *vykonali*, a nyní se *domnívají*, že Ježíš je s nimi, když přece jdou všichni hromadně a pospolu. Obyčej, rituály, mainstream, zvyk, domněnky. Ale je v tom Ježíš?

Ježíš je tam, kde jde o věc jeho Otce. I z osvědčené nebo mainstreamové zbožnosti může zbyť jen prázdná slupka bez obsahu. A přesto se jde dál. Až do chvíle, kdy nám to dojde.

Ovšem ani poté, co se Josef s Marií vrátili zpět do Jeruzaléma, nenašli Ježíše hned. Znamenalo to tři dny doptávání se, ptaní se po Ježíši, kladení otázek: „Neviděli jste Ježíše? Nevíte, kde by mohl být? Nepotkali jste se s ním?“ Až po třech dnech jej našli v chrámě.

Ten chrám nemusí být nutně kamenná stavba. Roku 70. po Kristu byl chrám definitivně zbořen a nebyl nikdy obnoven. Zůstala jen synagogální bohoslužba. Synagoga znamená v češtině shromaždiště, místo, kde se lidé spolu setkávají. Komunitní centrum. Místo, kde vzniká komunita. Kde lidé spolu komunikují. Ježíš sám říká, že je tam, kde se sejdou dva nebo tři v jeho jménu. A také tam, kde jde o věc jeho Otce. Kde jde o Boží věci. Je tam, kde se kladou otázky po Bohu a kde se hledají na ně odpovědi.

I my jsme dnes tady proto, že se ptáme po Bohu. Ptáme se po Ježíši. Hledáme ho. A už tušíme, že Ježíš je tam, kde dochází k vzájemnému naslouchání a kladení si otázek po Bohu. Všimněte si: Zvyková zbožnost má za to, že už všechno vykonala, domnívá se, že už všechno ví a zná, jde setrvačností s domněnkou, že Ježíš je tak nějak samozřejmě automaticky s námi. Křesťan, který pouze „jde s davem“, už se většinou neptá, neklade otázky. Často pak takového člověka zaskočí třeba jeho dvanáctileté dítě svojí otázkou po Bohu, a on najednou těžko shledává odpovědi. Na Josefovi a Marii dokonce můžeme vidět, že rodiče svým dvanáctiletým dětem kolikrát ani nerozumí. Ježíš říká: „Musím být tam, kde jde o věc mého Otce.“ Ale oni jeho slovu neporozuměli. Takové nepochopení nemusí být jen generační problém. Možná ti rodiče vůbec nepředpokládali, že dvanáctileté dítě bude takto přemýšlet. Byli tím zjevně zaskočeni. I naše děti nám občas připraví chvíle, kdy nevíme, co odpovědět a musíme si sami pro sebe zformulovat své myšlenky a najít způsob, jak svoji víru sdílet.

V židovské tradici byly dětské otázky zakomponovány přímo do liturgie velikonoční večeře. Nejmladší dítě položilo čtyři otázky a otec měl za úkol odpovídat a vysvětlit smysl slavnosti. Jenže někdy pouhá liturgie nestačí.

Proto existuje v judaismu slavnost Bar micva, při níž dospívající děti vstupují do náboženské dospělosti. U chlapců se tak děje ve třinácti letech (u děvčat ve dvanácti – v jejich případě se slavnost nazývá Bat micva). Poté už se od nich očekává osobní zodpovědnost za duchovní život. V podobném věku se u nás jako přechodový rituál slaví confirmace. Jejím účelem není pouze klást ty správné otázky a naučit děti ty správné odpovědi, ale především dětem v tomto věku naslouchat, naslouchat jejich otázkám a nasměrovat je v jejich vlastním hledání odpovědi. Tedy učit je přemýšlet o víře a učit je hledat Boha. Hlavně v nich nesmíme vyvolat pocit, že tím, že jsou confirmováni už vykonali všechno, co bylo potřeba, že už mají splněno a že mohou jít opět s davem. Tím nechci říci, že by rituální prvky křesťanské zbožnosti byly zbytečné. Ony jsou jakási pomocná konstrukce nebo nosná vlna, do které je nutné teprve vložit vlastní obsah. Bez osobního vztahu k Ježíši nám však zbude jen ta prázdná tradice a Ježíš nám zůstane kdesi vzdálený, třeba jen jako historická osoba.

Marie, když opět našla Ježíše, čteme, že uchovávala tuto zkušenost ve svém srdci. A to je klíč k pravé víře. Nejen něco zachovat v mysli (třeba confirmační otázky) a zpracovat to chladným rozumem, ale mít Ježíše v srdci, tedy žít v osobním vztahu s Kristem. Vyhledávat jeho blízkost, toužit po jeho přítomnosti, ptát se po něm a hledat jej. Být s ním v kontaktu. A nejspíš ho nalezneme tam, kde skutečně jde o Boží věci. Tam, kde se zvěstuje evangelium, tam, kde se spolu modlíme, kde si vzájemně nasloucháme, kde spolu komunikujeme a kde hledáme Boha společně.

Modlitba: *Pane Ježíši, neztrat' se nám z dohledu. Protože jsme to my, kdo často bloudíme, zapomínáme na tebe a pak tě hledáme. Dej se nám nalézt a získej si naše srdce. Pro lásku Boží. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši, přimlouváme se v modlitbě za své bližní, kteří nám leží na srdci. Především tě prosíme za ty, kteří jsou nám nejbližší, za naše děti, partnery, rodiče, za naše rodiny. Myslíme na ně, abys je chránil ode všeho zlého, abys jim dával zdraví a také, abys je držel ve své blízkosti. Prosíme také za svoji duchovní rodinu, za své bratry a sestry v Kristu ve sboru a v církvi. Kéž nás spojuje tvá láska i vzájemný respekt a úcta. Kéž si jeden druhého vážíme a zároveň máme porozumění pro lidské slabosti. Děkujeme ti za sbor, za toto místo, kde se smíme shromažďovat a kde můžeme slyšet evangelium. Prosíme, kéž se tu všichni cítí přijímaní a vnímají tvoji přítomnost. Požehnej, Pane, práci nového staršovstva. Prosíme především za našeho nového br. kurátora, abys mu dával sílu, odvalu a energii pro nelehkou službu sboru. Pane, kéž je náš sbor majákem pro své okolí, místem naděje a povzbuzení. Protože ve světě to všelijak vře a bouří, daruj nám svůj pokoj a hlubokou důvěru ve tvé milosrdenství. Kéž máme sílu odolávat strachu a nabízet pomoc tam, kde je jí naléhavě potřeba. Myslíme na naše bratry na Kubě, na Ukrajině i kdekoli jinde ve světě. Amen.*